



Sundhedsstyrelsen
Center for Forebyggelse
Islands Brygge 67
DK-2300 København S

T +45 7222 7400
F +45 7222 7411
M sst@sst.dk
W www.sst.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 11. januar 2011
Sagsbeh.: stla
Sags nr.: 7-313-01-111/1

Folketingets Sundhedsudvalg har den 20. december 2010 stillet følgende spørgsmål nr. 309 (Alm. del) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Spørgsmål nr. 309:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke forebyggelsestiltag regeringen har taget for at undgå en forsat udvikling med stigende overvægt blandt danskerne, jf. Rockwool Fondens Forskningsenheds rapport: "Helbred, trivsel og overvægt blandt danskere," offentliggjort den 13. december 2010."

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet nedenstående udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

Sundhedsstyrelsen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet har siden 2003 iværksat en lang række initiativer som opfølgning på "Oplæg til national handlingsplan mod svær overvægt", der blev lanceret i 2003. Nedenstående er eksempler her på.

Puljer

"Overvægtspuljen 2003"

7 mio. kr. til 23 projekter med det formål at belyse og evaluere effekten af initiativer vedr. forebyggelse og behandling af overvægt blandt børn og unge, voksne samt gravide. Etablering af netværk blandt modtagere af "Overvægtspuljen 2003"

"Kommunens plan mod overvægt" - Satspuljen 2005-2008

I satspuljeforliget 2005-8 blev der afsat 73 mio. kr. til en kommunal indsats til forebyggelse og behandling af svær overvægt blandt børn i udsatte familier, herunder etniske grupper. Formålet er at gennemføre en struktureret forebyggelses- og behandlingsindsats i et antal kommuner og at sikre en resultatopsamling, der kan anvendes i en national implementering.

Satspuljens centrale midler har desuden finansieret "Leg dig sund"-pakken, udarbejdet af Fødevarestyrelsen i 2008. Pakken er målrettet personale i den kommunale skolesundhedstjeneste og almen praksis, der arbejder med overvægtige børn og deres familier.

"Børns trivsel i udsatte familier med overvægt eller andre sundhedsrisici" - Satspuljen 2010-2013

I satspuljeforliget 2010-2013 er der afsat 46 mio. kr. til en tværfaglig sundhedsfremmeindsats over for børn i sårbare familier. Sundhedsstyrelsen har udmøntet 39,4 mio. kr. til 14 kommuner, der frem til 31. december 2014 skal arbejde med to modelprojekter: "En god start – sammen" og ICDP med sundhedsfaglige elementer".

10 kommuner skal arbejde med "En god start – sammen", som er et forældreuddannelsesprogram, de udvalgte kommuner skal udbyde til alle forældre i henhold til deres ansøgning. Forældreuddannelsen suppleres med centralt udviklede værkstedsaktiviteter og andre lokalt udviklede aktiviteter til udsatte forældre samt tilbud om flere hjemmebesøg ved sundhedsplejersken, såfremt familien har behov for dette.

4 kommuner skal arbejde med "ICDP med sundhedsfaglige elementer". Modelprojektet er målrettet udsatte familier og udbydes i daginstitutioner i et samarbejde mellem pædagoger og sundhedsplejersker. ICDP med sundhedsfaglige elementer suppleres, som i "En god start – sammen", med centralt udviklede værkstedsaktiviteter og andre lokalt udviklede aktiviteter samt hjemmebesøg ved sundhedsplejersken.

"Vægttab og vægtvedligeholdelse blandt svært overvægtige voksne" – Satspuljen 2007-2010

I satspuljeforliget 2007-2010 blev der afsat 57,5 mio. kr. til en målrettet indsats overfor svært overvægtige voksne. Formålet er at udvikle støttefunktioner, der kan øge handlekompeterencer og motivation til vægttab og vægtvedligeholdelse blandt svært overvægtige voksne, og at øge kompetencerne hos de personer, der skal støtte op om de overvægtige. Dette sker ved at etablere kommunalt og regionalt forankrede vægtstoprådgivere og nøglepersoner på særligt udsatte arbejdspladser. Støttefunktionerne iværksættes med henblik på at støtte overvægtige voksne særligt indenfor følgende målgrupper: Personer uden for arbejdsmarkedet, svært overvægtige gravide og nybagte mødre, særligt udsatte erhvervsgrupper, herunder især ufaglærte, samt personer med anden etnisk baggrund end dansk.

Formålet med nøglepersons-ordningen er at etablere tilbud på arbejdspladsen til svært overvægtige, der støtter dem i vægttab og vægtvedligeholdelse. I forbindelse med uddannelsen af vægtstoprådgivere har de deltagende kommuner og regioner udtrykt behov for vejledningsmateriale specifikt målrettet satspuljens fire målgrupper. I løbet af 2010 og 2011 udarbejdes let forståeligt materiale, der understøtter arbejdet med de specifikke målgrupper. Indtil videre har 40 kommuner og 3 regioner fået uddannet vægtstoprådgivere under puljen.

Vejledninger

Klinisk vejledning om opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn, 2007

Dansk Selskab for Almen Medicin og Sundhedsstyrelsen publicerede i januar 2007 "Klinisk vejledning. Opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn". Vejledningen er udarbejdet til almen praksis og skal støtte læge og

praksispersonale i at reagere på uheldig vægtudvikling hos førskolebørn ved de forebyggende helbredsundersøgelser.

Klinisk vejledning om opsporing og behandling af overvægt hos voksne, 2009

Dansk Selskab for Almen Medicin og Sundhedsstyrelsen publicerede i november 2009 "Klinisk vejledning for almen praksis. Opsporing og behandling af overvægt hos voksne". Vejledningen er udarbejdet til almen praksis og skal støtte læge og praksispersonale i arbejdet med overvægt hos voksne.

Vejledning om opsporing af overvægt samt tidlig indsats hos førskolebørn (forventes 2011)

Sundhedsstyrelsen påbegyndte i 2010 udarbejdelsen af en vejledning til den kommunale sundhedstjeneste om opsporing af overvægt og tidlig indsats hos skolebørn.

Kampagner

Kampagne om fysisk aktivitet - "Get Moving", 2005-2010

Siden 2005 har Sundhedsstyrelsen gennemført en landsdækkende kampagne om fysisk aktivitet for børn og unge. I 2009 var kampagnen "GetMoving – før din mor eller far får syge ideer" målrettet 11-15-årige skolebørn og satte fokus på fysisk aktivitet med moderat 60 minutter om dagen alle ugens dage. Visse dele af kampagnen fra 2009 genanvendes i 2010, hvor kampagneelementerne omfatter tv-spot (i tv og biografer uge 41), annoncer i udvalgte blade, inspirationshæfte til kommunerne (om arbejdet med at få flere fysisk inaktive børn og unge til at bevæge sig mere), plakat, aktiviteter for børn og unge, bannerreklamer på internettet og en hjemmeside med applikation for målgruppen og deres forældre.

I 2010 afholdes et seminar i hhv. uge 45 og 46 for kommunens ansatte. Seminarerne fokuserer på, hvordan man kan arbejde med fysisk aktivitet, så flere 11-15-årige har mulighed for at blive fysisk aktive. I år får skolerne tilsendt plakaterne i uge 40 og kan deltage i en række forskellige aktiviteter udbudt af DGI, DIF og Skov- og Naturstyrelsen i uge 41.

"Kommuner i Bevægelse", 2006-2010

"Kommuner i Bevægelse" startede i 2006 med det formål at få landets kommuner til at sætte fokus på bevægelse blandt kommunens borgere. De fleste tiltag er gennemført, og i år gennemføres det sidste element omkring aktivitetsspakker. I forbindelse med at institutioner og skoler kan få besøg af Fødevarerstyrelsens Alt om kost-rejsehold og få mere viden om og idéer til fysiske aktiviteter, er det muligt at købe en aktivitetsspakke med rekvisitter. Sundhedsstyrelsen har ydet tilskud til disse aktivitetsspakker, så de frem til 1. december 2010 kan købes af skoler og institutioner for kun 1.000 kr. ekskl. moms mod de sædvanlige 3.500 kr.

Det skal bemærkes, at opfølgning på handlingsplanen og indsatsen i forhold til den brede forebyggelse af overvægt er forankret i flere forskellige ministerier, men foregår ikke kun fra statens side. Der er iværksat adskillige initiativer i kommunalt regi, som led i kommunernes ansvar for den borgerrettede forebyggelse, herunder etableringen af tilbud til borgerne. Udover Sundhedsstyrelsen har en række andre ministerier iværksat aktiviteter rettet mod forebyggelse

se af overvægt. Det gælder fx Fødevarestyrelsen, der varetager området omkring kostenbefalinger, mad og måltider, Forbrugerstyrelsen, Transportministeriet, der arbejder for at skabe gode rammer for aktiv transport, og Kulturministeriet, der støtter forskellige idrætsaktiviteter, som fremmer sundheden generelt, og derved også medvirker til at forebygge overvægt.”

Informationsindsats om overvægt - ”En lettere barndom.dk”, 2008-2010

Sundhedsstyrelsen lancerede i november 2008 en 3-årig landsdækkende informationsindsats med henblik på at informere om de sundhedsmæssige (fysiske som sociale) konsekvenser af overvægt og uhensigtsmæssig vægtudvikling hos børn. Indsatsen giver handlemuligheder og hjælp til at vurdere, om ens barn er overvægtigt, og er målrettet familier med børn i alderen 4-6 år.

Informationsindsatsen består af et informationssite, forældrefoldere, plakater samt seminarer for børnehavepersonale og ansatte i de kommunale forvaltninger. Indsatsen informerer om de sundhedsmæssige (fysiske som psykosociale) følger af overvægt hos børn og anviser handlemuligheder.

I forbindelse med kampagnen er der udarbejdet en publikation til børnefamilier ”Spis, leg og ha’ det godt” og en til voksne, der selv ønsker at gennemføre et væggtab, ”Små skridt til væggtab – der holder”. Publikationerne er udarbejdet i samarbejde med Komiteen for Sundhedsoplysning.

Kampagnen ”6 om dagen”

Formålet med kampagnen er at fremme befolkningens indtag af frugt og grønt, så de når op på de anbefalede 600 g frugt og grønt om dagen (voksne og børn over 10 år) og 400 g (4-10-årige børn). Sundhedsstyrelsen deltager i partnerskabet omkring kampagnen.

Formidling af de 8 kostråd,

De otte kostråd er Fødevarestyrelsens anbefalinger til en sund balance mellem kost og fysisk aktivitet. Sundhedsstyrelsen deltager i det tværgående samarbejde omkring kostrådene.

”Drik mindre sødt”- kampagnen, 2009

I 2001 drak danske børn i alderen 4-14 år ca. 320 ml sukkersødede drikke per dag. Det svarer til langt over den halve liter, de maks. bør drikke per uge. Derfor lancerede Fødevarestyrelsen og Sundhedsstyrelsen i januar 2009 formidlingsindsatsen ”Drik maks. en halv liter sodavand eller saft om ugen.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder / Steffen Larsen